

TEMANUMMER

IKO-NYTT

{Nº 2/2019}

KIRKELIG PEDAGOGISK
SENTER

BESØKSADRESSE:

Colletts gate 43, Oslo

POSTADRESSE:

Postboks 2623 St.Hanshaugen
0131 OSLO

TELEFON: 22 59 53 00

E-POST: post@iko.no

www.iko.no

DIREKTØR: Marianne Uri Øverland

STYRELEDER: Ludvig Bjerkreim

I REDAKSJONEN: Annbjørg Dalland,
Marianne Uri Øverland og Ingrid Fjeld

FORSIDEFOTO: iStock

LAYOUT: Strøk Design, strokdesign.no

TRYKKERI: Merkur Grafisk AS

I 2019 kommer IKO-nytt ut tre ganger.

ISSN: 0800-2649

BANKGIRO: 3000 15 03827

{Følg oss på}

FACEBOOK!

@IKOkirkeligpedagogiskenter

Trykksak
2041 0672

Kjære lesere.

De var innovative de fire som startet opp med Hjemmenes Dåpsring, som det het den gang, i 1982. Det var IKOs representantskap som hadde ideen, men det skal dedikerte personer til å gjennomføre. Les mer om starten på side åtte og ni.

Fra 1999 ble klubben driftet fra IKO og da var det Cecilie Holdø som overtok stafettpinnen, helt til hun gikk av med pensjon i fjor. I dag er det Helene Horsfjord som har ansvaret for driften av klubben.

Dåpsklubben Tripp Trapp – dåpsopplæring i hjemmet. 20 år på IKO og nærmere 40 år siden starten. Det er utallige pakker som er sendt rundt til barn over hele landet. Mange av dem som har mottatt pakkene beskriver det som store øyeblikk; å hente sin egen pakke i postkassa. For så å pakke opp og glede seg over innholdet. I dag er det rundt 8.000 barn som får muligheten til den gleden, tre ganger i året.

IKOs visjon er å *skape rom for kristen tro, håp og undring*. Vi legger vekt på disse tre ordene når vi velger bøker til barna. Mat til å utvikle troen, innhold til å skape håp, og hjelp til at barna kan få undre seg, stille spørsmål, lete etter svar. IKO ønsker å være med på å formidle den kristne kulturarven. Ikke for at den skal forbli statisk, for arv kan lett høres slik ut, men vi ønsker at arven kan gi grunnlag og hjelp for barn til å vokse i og utvikle og vokse i sin egen tro, leve i håpet og kjenne at det er både lov og viktig å undre seg.

Det skjer også mye annet på IKO, så ta gjerne en titt på kurs-oversikten på side 15.

Marianne Uri Øverland
Marianne Uri Øverland

Direktør

Her er Christine fire år, og leker sammen med lillebroren sin. Dukken Fidus, som hun fikk i Dåpsklubben, er selvfølgelig med.

Christine Aarflot.
Foto: Hilde Arnesen

VOKST OPP MED KLUBBEN

Nå er Christine voksen, men barndomsminnene med Fidus, nattasanger og andre leker husker hun fortsatt godt.

Husker du Fidus? Mange kjenner dukken Fidus fra klubbens tidlige dager.

Da Christine Aarflot ble døpt, valgte foreldrene hennes å melde henne inn i Dåpsklubben Tripp Trapp. Pakkene fra klubben fulgte henne i oppveksten.

– For et barn er det jo fantastisk bare at noe kommer til deg i posten. Til akkurat deg! Den opplevelsen i seg selv er et godt minne, forteller hun.

Christine husker godt mange av pakkene hun fikk. Det var som regel foreldrene hennes som leste for henne, og kassetene og lekene koste hun seg med selv.

– Jeg husker godt nattasangen «Jesus du er glad i meg». Den tok en stund over som favoritt etter «Kjære Gud jeg har det godt», som er den første natta-

sangen jeg husker, og etter det igjen «avanserte vi» til Fadervår.

Men det som hun kanskje har satt aller mest pris på, og som hun fremdeles har mye glede av, er julekrybben hun fikk i klubben.

– Jeg var så veldig, veldig glad i den da jeg var liten. Husker jeg tenkte at «hvis det blir brann, så er det julekrybben min jeg må redde». De små plastfigurene av Maria og Josef og Jesusbarnet, vismennene, gjeterne og sauene, betydde masse for meg. Jeg tar den fortsatt frem hvert år, og det blir ikke ordentlig jul uten.

Et utmerket opplegg i møte med

BARNES UNDRING OG TRO

BISKOP

Helga Haugland Byfuglien

preses i Bispemøtet

HJEMMET ER det aller viktigste stedet til å skape rom for tro og undring hos barn og unge. Men mange foreldre er usikre på hva de skal gjøre og hvordan man formidler kristen kultur og tro i en annen tid enn da de selv vokste opp.

IKO OG DÅPSKLUBBEN TRIPP TRAPP har vært en viktig støttespiller for familier i flere tiår. Dåpsklubben Tripp Trapp legger vekt på å gi ut variert litteratur som følger barnets utvikling. I mer enn 30 år har klubben gitt ut bøker og andre produkter som gir barna kunnskap om og kjennskap til Jesus og vår kristne kultur. Bøkene har vært et godt grunnlag til samtale med barna, selv med de aller minste. Det har blitt mye god barnelitteratur gjennom disse årene.

JEG KJENNER MANGE som har vært svært glade for at faddere, beste-foreldre og andre i nær relasjon til barnet har gitt abonnement i Dåpsklubben som gave ved dåpen. Vi vet at mange er usikre på hvordan de skal følge opp sitt ansvar og være en positiv støtte for både barn og foreldre i formidling av tro og verdier. Dåpsklubben Tripp Trapp har utviklet seg gjennom 20 år og er ennå et utmerket opplegg i møte med barns undring og tro.

DÅPSTALLENE I Den norske kirke går nedover, og samfunnet er i endring. Derfor er det minst like viktig nå som tidligere å gjøre støtte til trosopp-læring i hjemmet tilgjengelig for familier.

PRODUKTENE I denne bokklubben passer også godt for barn som av ulike grunner ikke er døpt, men der familien ønsker å gi barna forståelse og kunnskap om kristen tro.

DÅPSKLUBBEN TRIPP TRAPP vektlegger å ikke være påtrengende og den viser en bred forståelse for hva en kristen oppdragelse kan være. Den gir støtte og muligheter slik at barna blir utrustet til å selv kunne ta et aktivt valg.

DÅPSKLUBBEN TRIPP TRAPP er det største og beste tilbudet om støtte til kristen formidling i hjemmet som finnes her i Norge.

«Det har blitt mye god barnelitteratur gjennom disse årene.»

Den norske kirkes storsatsing på dåp

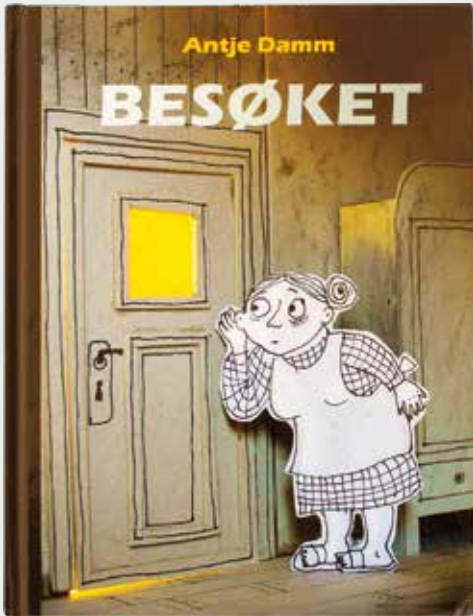
Jesus ga kirken oppdraget: «Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.».

– Gjennom dåpssatsingen skal Den norske kirke vise at vi ønsker å være med på å feire nye liv og å invitere udøpte i alle aldre inn i kirkens fellesskap. Kirkens medarbeidere og ledelse må ha oppdatert kunnskap om utviklingstrekk i samfunnet og de utfordringene dette innebærer når det gjelder kirkens arbeid med dåp. Vi håper at satsingen vil stimulere til refleksjon og økt bevissthet om dåpens betydning i eget og andre menneskers liv, sier direktør for kirkefag i Kirkerådet, Jan Christian Kielland, som er prosjektansvarlig for satsingen.

Prosjektet fokuserer på dåpens innhold, videreutvikling av kirkens dåpspraksis med gode dåpssamtaler og fleksibel tilrettelegging av dåp i ulike rammer. Informasjon om dåp må være lett å finne, og rutinene for påmelding må være gode og tilgjengelige.

– En satsing på dåp er grunnleggende viktig fordi dåp er viktig for hvert menneske som blir døpt og dermed også for kirken, sier seksjonsleder i Kirkerådet Kristine Aksøy, som er prosjektleder for satsingen.

AKTUELLE BØKER

Et besøk som forandrer alt

Elise er ensom og engstelig.

En dag kommer et lite papirfly seilende inn gjennom et åpent vindu og lander i stua.

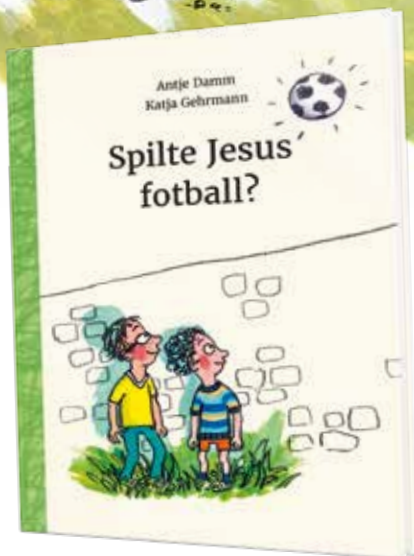
Dagen etter får hun besøk.

Et besøk som forandrer alt.

Dette er en varm fortelling om ensomhet og hvordan et barn kan hjelpe en voksen. **Besøket** formidler hvor lite som skal til for å slippe lyset inn i livet til noen som sliter. Litt etter litt blir illustrasjonene, og livet til Elise, fylt med lys og farger.

Forfatter og illustrør Antje Damm har skrevet mange bøker for barn. For denne vant hun New York Times Best illustrated Children's Book Award for 2018. Boka passer fra 4-årsalder, men vil også være fin for mange voksne.

Spilte Jesus fotball?

Et hardt skudd – og så er det gjort! Ballen flyr inn i hagen til Herr Kruzinna, den slemme naboen. Han vil sikkert aldri gi den tilbake! Hva skal Fred og Emil gjøre nå? En fotballklubb uten ball, det går ikke an! Da husker Fred på en historie fra religionstimen på skolen. Men har Jesus overhodet spilt fotball?

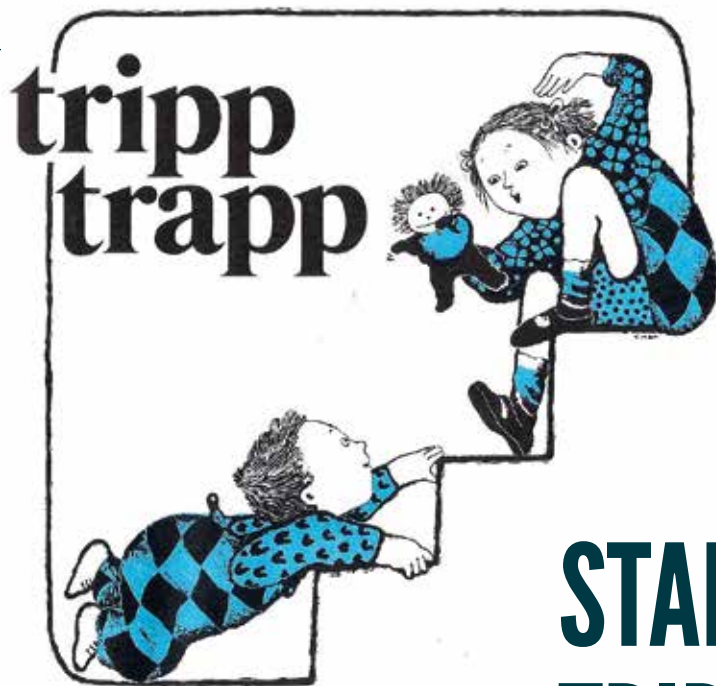
Dette er en morsom fortelling for alle som liker å lese selv. Gjennomillustrert.

Bruk vann og få fram bildene!

Morsom aktivitetsbok med fem fortellinger om Jesu under. Ved å bruke vannpennen som følger med, gjør barna de enkle strektegningene om til fargerike bilder fulle av detaljer. Fargene forsvinner når arket tørker, og det kan «males» igjen og igjen. Vannpenn følger med. Boka er laget i solid kartong. Passer for barn fra 3 år.

I år, 2019, feirer vi 20-års-jubileum for Dåpsklubben Tripp Trapp her på IKO. Men flere av dere husker kanskje Dåpsklubben fra før den tid?

STARTEN PÅ TRIPP TRAPP- EVENTYRET

TEKST Annbjørg Dalland
FOTO Privat

IKO overtok nemlig driften av Dåpsklubben fra Stiftelsen Hjemmenes Dåpsring i 1999. Før det hadde Hjemmenes Dåpsring allerede et aktivt arbeid, hvor de sendte pakker med bøker, musikk, foreldreveiledning og annet materiell til familier i hele landet. Konseptet med produkter rett hjem, har Dåpsklubben Tripp Trapp herfra. Visjonen til klubben var helt fra starten å gi foreldre en støtte og trygghet til dåpsopplæringen i hjemmet.

Stiftelsen Hjemmenes Dåpsring ble etablert i 1982, og sendte ut de første pakkene i 1984. I en brosjyre fra den tiden leser vi: «Visjonen for Hjemmenes Dåpsring springer ut av en positiv tro på at kirken kan gjøre noe aktivt for å bevare og utvide kontakten med de døpte. Gjennom tripp trapp-opplegget har kirken skapt et redskap for å gi foreldrene en god og praktisk og sammenhengende støtte til kristen oppdragelse i hjemmet».

Dette er Hjemmenes dåpsring, som startet det vi i dag kaller Dåpsklubben Tripp Trapp.

Fv: Terje J. Johnsen, Brit Maria Hareide Austad, Fred Riktor og Vibeke Bjørklund.

FAGLIG DYKTIGHET AV YPPERSTE MERKE!

Ideen om Dåpsklubben kom fra IKOs representantskap, og ble etablert av initiativtaker og senere daglig leder av Hjemmenes Dåpsring, Fred Riktor. Sammen med Brit Maria H. Austad, Terje J. Johnsen og Vibeke Bjørklund startet de klubben og forlaget Hjemmenes Dåpsring.

– Gjennom hele utviklingsperioden var Terje Johnsen redaktør for alderstrinn 0–3 år og Brit Maria H. Austad for alderstrinn 4–6 år. Det var lojalitet og disiplin og faglig dyktighet av ypperste merke! Alle i teamet rundt Hjemmenes Dåpsring, også de som arbeidet i administrasjon og på lager/distribusjon, gjorde sitt beste for å bidra til det gode resultatet, forteller Fred Riktor i dag.

KONTINUITET MED OPPFØLGING TIL HJEMMET

De fleste barna som var medlemmer, var døpte barn i Den norske kirke. De fikk pakkene i posten tre ganger i året. Etter hvert fikk Dåpsklubben over 10 000 medlemmer.

– Hjemmet er det viktigste stedet for dåpsopplæring, og da trenger familien kunnskap om den kristne tro og det kristne liv som barnet er døpt til. Derfor ønsket vi å skape en kontinuitet med oppfølging i hverdagen for barna, og ikke minst for foreldrene, forteller Brit Maria H. Austad.

I 1999 overtok IKO-Forlaget Dåpsklubben Tripp Trapp. Brit Maria ble med over til Forlaget og fulgte klubben til hun ble pensjonist i 2008.

Klokt og variert fra Dåpsklubben

Det er per i dag nesten 5000 givere rundt om i hele landet som har skrevet abonnement og sender klubb-pakker til barna. Det er både foreldre, besteforeldre, faddere og andre som kjenner et barn de ønsker å støtte i å oppdage kristen tro. Noen av giverne gir også klubb-medlemskap til flere barn.

Anne har meldt inn alle fadderbarna sine i Dåpsklubben Tripp Trapp. Per dags dato er det seks heldige barn som får en pakke i posten tre ganger i året.

– **BARNA ER** svært ivrige når pakkene kommer i posten, og de gleder seg til å se hva som er med, forteller hun. Hun er bestemor og grandtante, og medlemskapet har hun gitt dem alle i dåpsgave.

– Når foreldrene velger å døpe barna sine er det fint å gi en slik gave.

På denne måten tenker Anne at hun er med og støtter foreldrene i det løftet de har gitt ved dåpen. Når hun er på besøk syns hun det også er stas å lese bøkene for barna.

– Aktivitetsbøkene med klistremerker ser jeg de ofte leker med.

ANNE SETTER stor pris på variasjonen i pakkene fra Dåpsklubben Tripp Trapp.

– Ja, for jeg syns ikke dere skal være redde for å snakke om Jesus, for det er tydelig hva vi skal forvente fra en pakke fra Dåpsklubben Tripp Trapp. Men det bør samtidig vært klokt og variert, og det syns jeg dere får til.

Hun husker spesielt godt at fadderbarna har hatt glede av bøkene om Munken og Kula.

– De bøkene er veldig populære blant barna, ja. De er både morsomme og spennende, samtidig som at de har et klart og tydelig budskap. Og det er en balanse som ikke alltid er lett å få til, sier Anne.

– Anne –

Ingvar Lyche har satt pris på Dåpsklubben siden starten, og har valgt å melde inn alle barnebarna i Dåpsklubben Tripp Trapp.

– **NÅ NÆRMER** eldstebarnet seg 18 år, så da har vi fulgt klubben i 18 år da, resonnerer han seg fram til.

INGVAR ER tidligere undervisningsrådgiver i Borg bispedømme, og kjente godt til Dåpsklubben, også gjennom jobben.

– Jeg har tro på at det er et godt produkt!

Men han har latt det være opp til foreldrene og barna selv å bruke produktene.

– Noen av bøkene har dukket opp når jeg har lest for barna.

I TILLEGG har han sett at Noas ark i tøy har vært godt brukt blant barnebarna.

– Den har vært så veldig grei å ha med seg, en kjekk leke å ha med på gudstjeneste for eksempel.

– Ingvar –

Nytt i år er at givere med fem eller flere barn i klubben slipper å betale porto! Dette skjer automatisk, så du trenger ikke registrere det noe sted.

Kirke rottene

igjen foran kamera!

Lunner kirke har blitt plukket ut som Kirkerottkirke når filmen «Kirkerottene – Vesle og Fredo» skal spilles inn. Maren (7) har fått rollen som Emma.

TEKST OG FOTO:

Stine Merethe Sparby/Avisen Hadeland.

Lunner kirke er forvandlet til et filmstudio når IKO-Forlaget har rigget opp innspillingsutstyret sitt rett bak alteret. Maren Fristad Jakobsen (7) har blitt plukket ut til å spille Emma, Kari Prests niese. I filmen har hun bursdag, og det blir storslått feiring utenfor kirken.

– Jeg synes det er veldig gøy å stå på scenen, sier Maren sjenert.

Man kan kanskje si at hun har det i blodet, da både mor, Karin Fristad, og far, Tor Ingar Jakobsen,

Dette er et utdrag fra en reportasje som først ble publisert i avisen Hadeland mai 2019.

ikke er ukjente i kulturmiljøet. Tor Ingar har også komponert flere av musikkstykkene i både filmen og teateret om Kirkerottene.

Nå skal Maren ha sin første filmrolle, og hun gleder seg veldig. Det er ekstra stas med filmproduksjon, men ventingen er kjedelig.

– Jeg lurte egentlig bare på om de trengte statister til filmen, men da spurte de om hun ville ha en rolle med replikker, forteller Karen Fristad.

KIRKEROTTEKIRKE

Det er stort for Lunner menighet å bli plukket ut til filminnspillingen.

– Vi synes dette er utrolig gøy. Det er bra trosopplæring å ha teater, sier Karin som også jobber som kirketjener i Lunner kirkene.

Lunner kirke har hatt Kirkerotte-teater flere ganger, og responsen har vært enorm.

– Vi har hatt 200 barn på besøk her når Kirke-

rottene har satt opp teater, så dette er enormt populært og derfor ekstra stas at de skal spille inn film her, sier Karen.

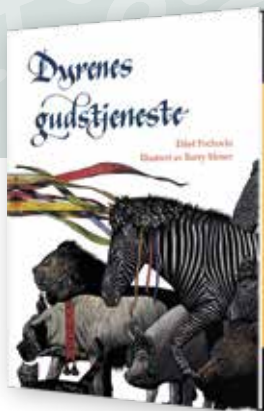
Kristian Sandmark er produsent for Kirkerotte-filmene og han var ikke i tvil da de skulle velge neste innspillingssted.

– De er veldig positive til Kirkerottene i Lunner menighet, i tillegg til at Lunner kirke er en veldig fin kirke. Det har blitt en kirkerottekirke, sier han.

FERDIG I HØST

Filmene «Kirkerottene – Vesle og Fredo» beregnes å være ferdig i september-oktober. Den vil bli tilgjengelig både på dvd og gjennom strømmetjenesten Vimeo. Det vil også bli satt opp Kirkerotte-teater i Lunner kirke i slutten av oktober.

– Vi legger ut billettene allerede nå, og kanskje vi kan benytte muligheten til å holde et releaseparty, sier Karin og smiler lurt.

Ethel
Pochocki og
Barry Moser
(ill.)

Dyrenes gudstjeneste

Anbefalt av Arild Rossebø, forlagsredaktør i
IKO-Forlaget

«Å, Martin, det finnes jo mer her i verden enn bare søppel.» Dette sier kakerlakken Francesca til stinkdyret Martin. De to får høre at det skal være en gudstjeneste for dyr i katedralen, men er det plass for slike som dem? De er jo ikke akkurat populære ... Likevel våger de seg ut på en dramatisk ferd gjennom byens gater. For nå har de endelig muligheten til å bli velsignet.

Jeg synes dette er en rørende, vakker, tankefull, humoristisk og litt melankolsk fortelling om det å være nederst på rangstigen. Det er også en historie om mot, undring og håp. Kakerlakken og stinkdyrets farefulle ferd gjennom byen er akkurat passe spennende. Boken åpner for refleksjon gjennom innlevelse, det å se verden fra dyrenes perspektiv er et gøyalt og fint grep.

Karakterene, og vennskapet dem imellom, blir skildret så levende og varmt at man blir glad i dem. Hver illustrasjon er et lite kunstverk i seg selv. Boken er like fin for barn og voksne. Det er rett og slett en bok jeg ble glad i.

Prismet 2-2019 – årgang 70

Barnebibler

- Den skandinaviske barnebibel: barnelitteratur, bibelresepsjon og kulturell bibel [Leder]
- «Jeg på min måte, og du på din». Den autonome fortelleren og den kompetente leseren i to nyere skandinaviske barnebibler. Av Astri Ramsfjell [Forskning]
- Udvandringen fra Egypten er som et 17. majoptog uten bunader og flag. Børnebiblers interaksjon med den kulturelle kontekst. Av Louise Heldgaard Bylund [Forskning]
- Børnebibelen som kulturelt erindringssted mellom kirkekristendom og kulturkristendom. Av Kasper Bro Larssen [Forskning]
- Kvinna i den kulturelle bibelen. Ein analyse av nyare norske barne- og ungdomsbiblar. Av Ingunn Aadland [Forskning]
- Å formidle bibeltekster gjennom teikning. Av Hans Johan Sagrusten [Praksis]
- Diakonal bibellesning – nødvendig i trosopplæringen. Av Atle Sommerfeldt [Refleksjon]
- Bokmeldinger:
Trond Eilliv Hauge: Å planlegge og designe undervisning. Anmeldt av Geir Afdal
Kristin Graff-Kallevåg og Tone Stangeland Kaufman (red.) (2018): Byggekløss-spiritualitet? Anmeldt av Asbjørn Hirsch

LES
PRISMET GRATIS
PÅ NETT!

Teaterverksted

5.–6. september 2019 /IKO, Oslo.

Om å formidle tro til barn 0–5 år gamle. Det blir gitt en grundig innføring i hvordan lage teater i egen menighet.

Lek og fortelling som metode

18.–19. september /IKO, Oslo

Hvordan arbeide kreativt med tweens og ungdom gjennom relasjonsbyggende leker, fortellinger og kreativt arbeid.

Innføringskurs for nye ansatte innen kirkelig undervisning og diakoni

21.–23. oktober /IKO, Oslo

For nye ansatte i Den norske kirke som arbeider innen kirkelig undervisning og diakoni. Arrangeres sammen med KA.

Bibel og trosopplæring

18. oktober /IKO, Oslo

Vi fortsetter serien med kurs om bibel for frivillige og ansatte som jobber med trosopplæring. Mer info om dette kommer.

Trosopplæringskonferansen 2019

6. november *The Qube, Gardermoen.*

Årets tema på Trosopplæringskonferansen er OPPDRAG KIRKE.

Les mer på trosopplæringskonferansen.no. Arrangeres sammen med Kirkerådet.

Å være en lærende kirke

7. november /MF, Oslo

Fagdag om kirkelig undervisning med markering av katekettjenesten 50 år. Arrangeres sammen med MF-KOM, Kirkerådet, KUFO og KA.

FAGDAGER

IKO skreddersyr også fagdager lokalt. Eksempler på fagdager er kirkens samarbeid med skole og barnehage, ulike perspektiver på bibel og trosopplæring, gudstjenestearbeid, frivillighet, baby-sang og småbarnssang. Bestill på

iko.no/fagdag

Les mer om vårens aktuelle kurs og fagdager på

www.iko.no

GI DÅPSKLUBBEN

Tripptrapp

TIL ET BARN
DU ER GLAD I!

- Bokklubb for barn 0-12 år
- Gode bøker, leker og fine sanger rett hjem i postkassa
- Ingen krav om kjøp

iko.no/tripp-trapp

Telefon 22 59 53 00 • e-post ordre@iko.no